

Meerjarenbeleidsplan 2025–2028

Geschreven januari 2024

Inhoud

1. Introductie: dit is Stichting Wijkcollectie	3
2. Missie en visie	3
3. Activiteiten 2021 - 2023	5
4. Alles komt samen; geplande activiteiten 2024	9
5. Programma 2025-2028	11
6. Doelgroepen en publieksonwikkeling	16
7. Organisatie en codes	16
8. Partners en positionering	19
9. Bijdrage aan de gemeentelijke beleidspeerpunten: Inclusiviteit, Innovatie en Interconnectiviteit	20

1. Introductie: dit is Stichting Wijkcollectie

Stichting Wijkcollectie is een Rotterdams platform waar verhalen zichtbaar worden gemaakt. Verhalen over ideeën en initiatieven van bewoners van de stad die bijdragen aan een verandering in de wijk. Door samen met Rotterdammers hun verhalen op te tekenen, te verbeelden, te delen en te bewaren, werkt de Wijkcollectie aan het nieuwe erfgoed van de stad.

Stichting Wijkcollectie is een vervolg op Echt Rotterdam Erfgoed: een erfgoedprogramma dat is ontwikkeld bij Museum Rotterdam. Hetzelfde team richtte later Stichting Wijkcollectie op, omdat wij vinden dat het erfgoed van de stad verteld moet worden door de bewoners zelf. Inmiddels heeft de Wijkcollectie in meer dan twintig wijken verhalen verzameld van Rotterdammers die in actie komen voor en met de stad. De verhalen zijn door middel van kunstwerken, erfgoedevenementen en online media breder beschikbaar gemaakt. Het inzetten van kunst en cultuur helpt om via nieuwe wegen verbindingen te maken en uitdagingen in de wijk bloot te leggen. De afgelopen jaren heeft de Wijkcollectie hiervoor samengewerkt met verschillende kunstenaars om samen de spelregels te onderzoeken en de verhalen te verbeelden.

Vanaf het ontstaan van de Wijkcollectie merken we dat bewoners direct begrijpen waarom bepaalde verhalen uit hun wijk benoemd worden als erfgoed en daar trots op zijn. Als de manier waarop zij zich inzetten voor de wijk wordt opgemerkt en gewaardeerd, voelen zij zich nog meer verbonden met de wijk en verantwoordelijk voor de beweging die zij zelf in gang hebben gezet. Dit maakt hen meer eigenaar van hun eigen leefomgeving. Hun inzet werkt aanstekelijk, waardoor anderen worden geïnspireerd om ook iets te doen. Erfgoed, een sterke gemeenschap en een meer rechtvaardige stad worden zo met elkaar verweven.

De inzet en het werk van de Wijkcollectie wordt erkend. In september 2023 ontving Stichting Wijkcollectie de Doro Siepelprijs: een prijs voor een Rotterdamse culturele organisatie of persoon die zich inspant voor het aantrekken van nieuw publiek. Deze prijs werd door Nicole van Dijk, directeur en medeoprichter van Stichting Wijkcollectie, in ontvangst genomen. De jury noemde Van Dijk en haar stichting 'bewonderenswaardig'. Tevens is Van Dijk een veelgevraagd spreker op internationale bijeenkomsten, zoals de ICOM-conferenties (International Council of Museums).

Uitreiking Doro Siepelprijs 2023,
Nicole van Dijk en Said Kasmi

2. Missie en visie

Stichting Wijkcollectie werkt vanuit een verbindende kijk op erfgoed. Dat is belangrijk in onze diverse stad. We richten ons op de wijk omdat dit het gebied is dat voor bewoners relevant is. De stichting komt op plekken waar over het algemeen minder cultureel aanbod is en waar meer sociaal maatschappelijke opgaven zijn. Op een laagdrempelige en activerende manier bereiken we een diverse groep mensen en maken we samen een verschil. Zo geven we gevraagd en ongevraagd impulsen aan deze wijken. We gaan in gesprek met bewoners en leggen hun verhaal vast als erfgoed van de wijk. Vervolgens betrekken we lokale cultuurmakers om een vertaling van de verhalen te maken en zo het immaterieel erfgoed vorm te geven en te verbeelden. Hiermee worden bewoners verleid om te verwoorden wat zij belangrijk vinden en willen bewaren voor de toekomst, waardoor de ontwikkeling van hun wijk richting krijgt. Dit biedt een waardevolle aanvulling voor het culturele en maatschappelijk leven in de wijken van de stad, en zet de deur open voor uitwisseling en debat. Dat is vaak hard nodig om daarmee onverschilligheid ten opzichte van elkaar om te buigen naar nieuwsgierigheid naar de ander.

2.1 Missie

Het is onze missie bij te dragen aan krachtigere gemeenschappen en een rechtvaardigere samenleving. Dat doet Stichting Wijkcollectie door verhalen te verzamelen, delen, verbeelden en bewaren als immaterieel hedendaags erfgoed om meer verbinding tussen stadsbewoners te bewerkstelligen.

2.2 Visie

Het [UNESCO](#) Verdrag uit 2003 beschrijft immaterieel erfgoed als de bron van culturele diversiteit en als een garantie voor duurzame ontwikkeling. Immaterieel erfgoed versterkt het gevoel van identiteit en continuïteit van gemeenschappen, groepen en individuen en bevordert het respect voor culturele diversiteit en menselijke creativiteit. De Wijkcollectie richt zich op nieuw erfgoed. Hiermee bedoelen we datgene wat nu ontstaat en in de toekomst erfgoed is, of kan zijn. We beschouwen de verhalen van bewoners en initiatieven in de wijk als hedendaags immaterieel erfgoed en vinden dat mensen nu invloed moeten hebben op wat zij als nalatenschap willen doorgeven aan volgende generaties. Dit geeft richting en kracht, en bevordert het gevoel van vrijheid en gelijkheid. Het draagt bij aan eigenaarschap, geeft een positieve impuls aan de beeldvorming, bevordert de manier van samenleven in de wijk en geeft mensen handelingsperspectief.

De Wijkcollectie ziet dat in een stad als Rotterdam, met een diverse samenleving waar nieuwkomers met andere nieuwkomers en gevestigde bewoners een gemeenschap moeten vormen, het nieuwe erfgoed een belangrijke rol kan spelen. In de gefragmenteerde stad, waar veel verschillende en soms botsende opvattingen naast elkaar leven, kunnen tradities, rituelen, vaardigheden en sociale gewoonten verschillende groepen bij elkaar brengen en bijdragen aan een nieuwe, gezamenlijke identiteit. Hedendaags erfgoed - zoals verhalen over stadsopruimers, over gemeenschappen die samen de energietransitie aangaan, of over bewoners die aan een ontmoetingsplek in de wijk werken - zien wij daarom als nieuw immaterieel erfgoed. Wij zien dat er een behoefte is aan het doorgeven van deze verhalen en geloven dat de Wijkcollectie hieraan kan bijdragen.

2.3 Strategie

In een tijd waarin grote maatschappelijke thema's als diversiteit, inclusie en kansen(on)gelijkheid urgenter worden en het vertrouwen in overheid en publieke organisaties afneemt, ziet de Wijkcollectie kansen om mensen tot elkaar te brengen. Als erfgoedorganisatie blijven wij meebewegen en ontwikkelingen volgen. Hiervoor werken we aan instrumenten die we inzetten om bewoners, stakeholders en publiek te bereiken, te verbinden en te helpen betekenissen in erfgoed te vinden. Dit doen we door een sterke, artistieke inhoud te ontwikkelen en bedrijfsmatige groeimodellen te verkennen en te testen.

Onderzoek

Door middel van onderzoek monitoren we de impact van onze projecten. De uitkomst en opgedane kennis uit dit onderzoek zetten we in en wisselen we uit op lokaal, stedelijk, nationaal en internationaal niveau.

Doelstellingen

Onze aanpak heeft als doel om bewoners eigenaarschap te laten nemen over het hedendaagse erfgoed. Dat verbindt mensen uit de wijken en versterkt gemeenschappen en draagt bij aan rechtvaardige, inclusieve wijken. We willen dit bereiken door in 2025-2028 onze culturele activiteiten in combinatie met onderzoek naar de impact uit te voeren om zo uit te groeien tot een toonaangevende organisatie die:

- Culturele erfgoedactiviteiten verbindt aan concrete wijkverbeteringen
- Onderzoeksmethodieken ontwikkelt die dit zichtbaar maken

Digitaal

In 2023 heeft de Wijkcollectie geïnvesteerd in het volledig digitaliseren van de collectie en heeft het naar een toegankelijk en [toekomstbestendig platform](#) gebracht. De komende jaren gaan we onderzoeken hoe het nieuwe erfgoed in digitale vorm op meer manieren kan worden vormgegeven en beschikbaar gemaakt voor bewoners, publiek en stakeholders (zoals de hybride wijkgame, paragraaf 4.3).

3. Activiteiten 2021 - 2023

Stichting Wijkcollectie verzamelde voor de wijkcollecties en Echt Rotterdams Erfgoed tussen 2020 en 2023 meer dan driehonderd verhalen van Rotterdammers die zich inzetten voor en met de stad. De verhalen zijn door middel van vertalingen in kunstwerken en erfgoedevenementen; en online met de stad gedeeld. In dit hoofdstuk laten we zien wat we hebben gedaan, hoe we gekomen zijn tot een verandermodel (Theory of Change) en hoe dat de basis vormt voor het programma 2025-2028.

3.1 De wijkcollecties

In 2016 startte Museum Rotterdam onder de naam Echt Rotterdams Erfgoed met het ophalen en bewaren van verhalen en initiatieven die het hedendaagse verhaal van de stad vormen. In 2020 constateerde het team, dat later Stichting Wijkcollectie oprichtte, dat Echt Rotterdams Erfgoed niet in alle wijken van Rotterdam vertegenwoordigd was. Daarnaast zagen we dat wijkinitiatieven die lokaal van grote betekenis zijn niet in aanmerking komen als 'Echt Rotterdams Erfgoed' omdat zij niet voor de stad als geheel een belangrijke rol spelen. De Wijkcollectie wil ook deze initiatieven belichten en met deze Rotterdammers de hedendaagse geschiedenis vastleggen.

Ook merkten we dat samenwerkingen tussen de verschillende deelnemers van Echt Rotterdams Erfgoed tijdens evenementen die Museum Rotterdam organiseerden wel van de grond kwamen, maar niet tot duurzame samenwerkingen leidden. Zo besloten we Stichting Wijkcollectie op te richten, op wijkniveau te gaan werken en een collectie wijkverhalen aan te leggen. Criteria voor deze verhalen zijn:

- de activiteit of bewoner zet zich in voor de wijk;
- de activiteit of bewoner laat iets kenmerkends van de wijk zien;
- de activiteit of ontwikkeling vindt nu plaats;
- een bewoner wil dit verhaal delen tijdens een evenement.

3.2 Aantal verhalen

Sinds 2021 werken we al voor 20 wijken aan de wijkcollecties. Uit ervaring weten we dat minimaal twintig verhalen uit een middelgrote Rotterdamse wijk nodig zijn voor een representatieve erfgoedcollectie. Daarom leggen we doorlopend nieuwe verhalen vast of wordt het bestaande aantal aangevuld tot minimaal twintig verhalen. Een gemengde financiering voor onze aanpak vinden wij hierbij belangrijk, ook het maatschappelijke domein draagt bij. Dit wordt gefinancierd met onder meer subsidie vanuit cultuurfondsen, een

bijdrage van Projectbureau M4H, in opdracht van wijkmanagers, wijkraden, de afdeling Dienstverlening aan Duurzame Initiatieven van de gemeente Rotterdam en de welzijnsorganisatie Welzijn op de Hoek.

3.3 Kiezen van de wijken

De Wijkcollectie maakt op eigen initiatief de keuze voor een specifieke, Rotterdamse wijk voor het verzamelen van verhalen. Bijvoorbeeld als een wijk ondervertegenwoordigd is in het stedelijk debat, zoals Hoek van Holland. Het kan ook zo zijn dat de gemeente, een wijkmanager of een welzijnsorganisatie ons vraagt verhalen uit de wijk op te tekenen. Zo spreiden de activiteiten zich uit over de stad.

3.4 Samenstellen van de verhalencollecties

De keuze om bepaalde verhalen te verzamelen hangt nauw samen met de reden waarom we neerstrijken in een wijk. Wanneer er in een wijk wrijving is, zal de Wijkcollectie juist daar verhalen verzamelen. Als werkwijze identificeren en spreken we wijkmanagers, cultuurregisseurs en individuele wijkbewoners en betrekken hen om zo dieper door te dringen in de haarvaten van een wijk. Het team van de Wijkcollectie spreekt ook het eigen netwerk aan of gaat op zoek naar bewoners, gemeenschappen, kunstenaars, organisaties en andere stakeholders die een verhaal hebben of kennen.

3.5 Verhalen maken

De Wijkcollectie ontwikkelde een aanpak waarmee we vastleggen wat mensen ons en elkaar vertellen. Door middel van een vast format voor de interviews, kwalitatieve geluidsopnames en software kunnen we snel transcripties van interviews en vervolgens verhalende teksten maken die als immaterieel erfgoed worden bewaard. We werken met professionele wijkreporters (freelancers of reporters in dienst van de Wijkcollectie) en vrijwilligers die de verhalen uit de wijk optekenen. Met een instructiefilm over de werkwijze, een format voor de verhalen en persoonlijke begeleiding, begeleiden we de wijkreporters. Technische ondersteuning bij opnamen, transcripties, samenvattingen en het (uit)schrijven van een verhaal, maar ook wat er nodig is om contact te maken met buurtbewoners, wordt stap voor stap uitgelegd. Van de verhalen worden door een redacteur publieksteksten gemaakt. Een archivaris zorgt ervoor dat de verhalen worden opgenomen in het collectieregistratiesysteem zodat deze voor iedereen digitaal toegankelijk zijn. De volgende fase is het delen en zichtbaar maken van de verhalen. Dit gebeurde door middel van de volgende activiteiten, samen met de bewoners.

3.6 Verhalen delen en ontwikkelen van activiteiten:

VerhalenCafé: als eerste proef startte de Wijkcollectie in 2021 met het VerhalenCafé, een aanpak voor het uitwisselen en delen van verhalen die voortkwam uit het project Echt Rotterdams Erfgoed. Het uitgangspunt was dat bewoners op een toegankelijke, uitnodigende en veilige plek in de wijk zelf hun verhaal konden vertellen. Dit leidde tot uitwisseling, onderling contact en inspiratie. Inmiddels zijn in vijf wijken twaalf VerhalenCafés georganiseerd.

VerhalenWandeling: in het eerste jaar van Stichting Wijkcollectie werden we door corona genoodzaakt om een alternatief voor het VerhalenCafé te bedenken. De toen opgezette VerhalenWandeling was een groot succes. Daarbij maakten deelnemers in groepen van zo'n vijftien wandelaars verschillende verhalenstops in een wijk. Daar hoorden zij een verhaal van een wijkbewoner en was er ruimte voor gesprek, vaak in combinatie met eten en muziek. Inmiddels zijn er in zes wijken twintig VerhalenWandelingen georganiseerd.

WijkMuseum: om op een nog toegankelijker manier verhalen te delen, startte Stichting Wijkcollectie in 2021 op straathoeken en pleinen met mobiele wijkmusea. Dit WijkMuseum, in de vorm van een fiets met kratten erop gemonteerd, werd ontwikkeld in samenwerking met kunstenaar Frans van der Horst. In de kratten werden tentoonstellingen gemaakt en ingericht door bewoners die iets in de wijk op gang brengen. Tijdens gezamenlijke workshops in de wijk werden bewoners begeleid als museumdirecteur en werden de fietskrat-tentoonstellingen samengesteld. In 2022 werd in de wijk Bospolder-Tussendijken het eerste mobiele WijkMuseum geopend, in 2023 volgde Oud-Mathenesse. Deze museumfietsen blijven reizen door de wijk. [Een verslag](#) van de opening en een [wijkmuseum op reis door de wijk](#).

WijkcollectieKrant: in 2022 verschenen de algemene [WijkcollectieKrant](#) (oplage 5.000), de [WijkcollectieKrant Bospolder-Tussendijken](#) (oplage 1.500) en de [WijkcollectieKrant Merwe-Vierhavens](#) (oplage 2.000). In 2023 kwamen in juni de [WijkcollectieKrant Kralingseveer](#) (oplage 1.000) en in december de [WijkKrant Oosterflank](#) (oplage 4.000) uit. In deze kranten zijn de verhalen van de Wijkcollectie en een algemene beschrijving van de wijk te lezen. In Oosterflank maakten we een wijkkrant samen met bewoners, met daarin ook nieuwsberichten.. De kranten werden huis-aan-huis verspreid en lagen bij diverse wijkontmoetingspunten. Daarnaast werden alle verhalen via de website en social media-kanalen van de Wijkcollectie gedeeld.

WijkMuseum Oud Mathenesse, 2023

WijkSpeelfilm: met bewoners van Tarwewijk ontstond eind 2022 het idee voor een [WijkSpeelfilm](#) en vertaalden we samen een verhaal naar een korte film. Bij het maakproces werden theatermaker Art-Jan de Vries, theaterschrijfster Mariella van Apeldoorn en dramaturg Thamar Kemperman betrokken. 'Tarwewijk, the Movie' ging op 14 september 2023 voor ruim 250 bewoners in première tijdens de openluchtbioscoop in het Millinxpark en wordt in 2024 op verschillende plekken in de wijk vertoond. Een vergelijkbare film over de wijk Coolhaven wordt vanaf 2024 geproduceerd, mogelijk gemaakt door het Leger des Heils.

Presentaties en tentoonstellingen: de Wijkcollectie organiseerde regelmatig presentaties en tentoonstellingen. Bij het programmaonderdeel Echt Rotterdams Erfgoed was dat een jaarlijkse tentoonstelling, publicatie of bijeenkomst. Eind 2022 brachten we een [magazine](#) uit en eind 2023 organiseerden we in samenwerking met Museum Rotterdam een foto-tentoonstelling van fotograaf Marie Cecile Thijs in de [Maastunnel](#). Daarbij werden negen vrouwen van Echt Rotterdams Erfgoed geportretteerd, samen met een object uit de historische collectie van Museum Rotterdam.

3.7 Samenwerkingen

Samenwerking met kunstenaars

In 2021 nodigde de Wijkcollectie verschillende kunstenaars uit om via hun werk te reflecteren op de verzamelde wijkverhalen. Zo richt kunstenaar [Marjan Laaper](#) zich met haar werk op verhalen uit Tarwewijk. Bij het project, dat nog in ontwikkeling is, worden tweehonderdvijftig wijkbewoners betrokken wiens verhalen worden uitgebeeld op het hek rond het Millinxpark. In Hillesluis vertaalde kunstenaar [Funda Baysal](#) verhalen van bewoners naar kleiobjecten die tijdens workshops werden gemaakt. Vervolgens werden de werken in epoxy gegoten en in de vorm van een zitmeubel teruggebracht de wijk. Samen met vrouwen uit Hillesluis gingen kunstenaars [Constança Sareiva](#) en [Bérénice Staiger](#) op zoek naar de rol van moeders in de wijk. In een aantal workshops bespraken zij hoe moeders met kinderen zich verhouden tot de buurt.

Dit leidde tot een reeks tekeningen die te zien waren in buurthuis De Hillevliet. Met kunstenaar [wolf engelen](#) zijn drie projecten gestart met bewonersinitiatieven uit de wijken Bospolder-Tussendijken en Tarwewijk waarvan er nu twee zijn afgerond. Zo werd er een groepsreis georganiseerd naar Documenta15 in de Duitse plaats Kassel om de urgentie van de buurtinitiatieven in dialoog te brengen met deze radicaal op emancipatie gerichte Documenta-editie.

Samenwerking met wijkexperts

In de jaren 2021-2023 werkte de Wijkcollectie veel samen met wijkexperts: bewoners die de wijk en de gemeenschap door en door kennen en op de hoogte zijn van de uitdagingen die er spelen. Via de wijkexperts kunnen we contact maken met moeilijk bereikbare groepen en hen uitnodigen om mee te doen. [Onderne-mer Rita Omolo](#), van Royal Roots Corner in Hillesluis, is zo'n wijkexpert. Als zangeres, muzikant, moeder, winkeleigenaar en jongerenbegeleider heeft zij veel contacten in de wijk. Van de wijkexperts komen vaak nieuwe vragen en ideeën voor activiteiten waar we samen vormen en financiering voor vinden.

Samenwerking met vrijwilligers

Vrijwilligers van de Wijkcollectie zijn wijkbewoners die door eerdere deelname bekend zijn geraakt met het werk van de stichting en zich voor hun wijk (langdurig) aan de Wijkcollectie willen verbinden. Deze mensen, met uiteenlopende achtergronden en profielen uit verschillende Rotterdamse wijken, zijn tijdens de activiteiten als inspirator, vertaler en ervaringsdeskundige een verbindende factor.

De vrijwilligers hebben elk hun eigen achterban die zij kunnen enthousiasmeren om ook deel te nemen. De activiteiten en de Wijkcollectie krijgen zo per wijk een herkenbaar gezicht. Ook representeren de vrijwilligers de doelgroep die we willen bereiken: de mensen en gemeenschappen uit de wijken. Net als de wijkexperts komen de vrijwilligers met nieuwe ideeën, vragen en behoeften uit de wijk. Hier komen op maat gemaakte projecten of activiteiten uit voort.

Samenwerking met organisaties

In elke wijk bouwen we aan een netwerk van partners en bewoners. Naast verschillende groepen initiatiefnemers en bewoners, werkte Stichting Wijkcollectie de afgelopen jaren samen met tientallen Rotterdamse sociale en culturele organisaties, waaronder Het Bol-lenpandje, het buurtsteunpunt van het Leger des Heils, Stichting Pluspunt, Victory Outreach, het Millinxbarkhuis, de Cultuurwerkplaats, Welzijn op de Hoek, groep en vele anderen. Ook met stedelijke organisaties als Het Nieuwe Instituut, Museum Rotterdam, gemeente Rotterdam, Rotterdamse Dakendagen en Veldacademie werken we samen. Op landelijk en internationaal niveau werken we samen met Museum Gouda, [Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#), The Museum of Warsaw, [omroep Human](#), Werkstatt Kassel, het Städel Museum in Frankfurt en International Council of Museums (ICOM).

wolf engelen,
Documenta15, 2022

Funda Baysal,
'Verhalen in klei', 2023

Constança Sareiva
en Bérénice Staiger,
'Moeders in Hillesluis',
2022-2023

Funda Baysal

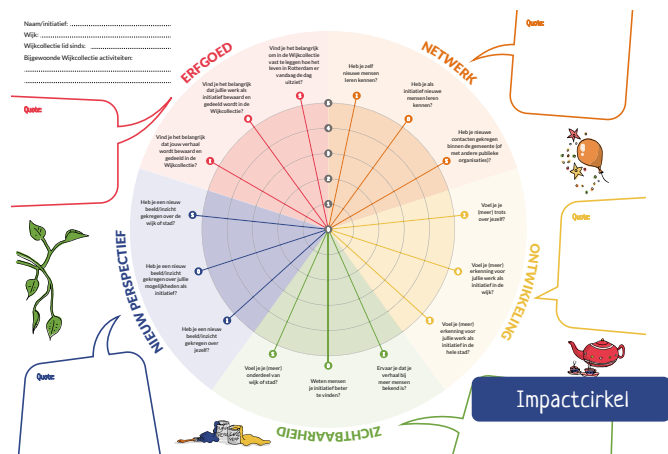
Marjan Laaper,
Millinxbark, 2022-heden

3.8 Impact Onderzoek

In samenwerking met onderzoekers van [Veldacademie](#), een praktijkgerichte onderzoekswerkplaats en een kennisplatform voor integrale wijkontwikkeling, ontwikkelde de Wijkcollectie in 2021 een manier die de impact van haar evenementen inzichtelijk maakt. Hierbij werd gewerkt met de Theory of Change (ToC): een verandermodel dat laat zien hoe de activiteiten het lange termijn doel van de stichting (een rechtvaardige en inclusieve stad) dichterbij brengt. In 2022 analyseerden de onderzoekers welke impact de VerhalenWandelingen op de deelnemers had. De belangrijkste uitkomsten waren:

- deelnemers waarderen de VerhalenWandelingen zeer. Dat is een reden om terug te komen;
- deelnemers geven aan nieuwe verhalen te hebben gehoord en nieuwe mensen te hebben leren kennen;
- deelnemers geven aan de wijk beter te hebben leren kennen en waarderen, en voelen zich er meer thuis.

Het is daarmee te verdedigen dat het werk van de Wijkcollectie bijdraagt aan een sterker gevoel van publieke vertrouwdsheid in de wijk. In 2023 onderzochten we wat het voor de bewoners betekent als hun verhaal wordt opgenomen in de wijkcollectie. Met impactcirkels keken we naar het effect op deze verhalenvertellers.

Verandermodel (ToC) van de Wijkcollectie

Rechtvaardigere en inclusievere stad

Resultaat van impact

impact (lange termijn)

Krachtigere bewoners

Inclusievere gemeenschap

Lokaal zeggenschap

Impact (Middenlangetermijn)

Empowerment/ capacity building

Thuisgevoel in de wijk

Sterkere diversere sociale netwerken

Lokaal eigenaarschap

Adaptievere stad/ veerkrachtiger governance

Tussentijdse resultaten: toetsbaar

Maakproces: samen maken

Meer zelfbewustzijn
Talentontwikkeling bewoners
Trots en gewaardeerd voelen

Betekenisvollere ontmoeting tussen diverse bewoners en groepen

Workshops
Kunstenaars projecten
Voorstellingen repeteren

Verhalen delen

Herkenning van mensen en plekken
Zichtbaarheid
Informeren en inspireren

Versterken netwerk en zelforganisatie Initiatiefnemers
Zaaien van kansen voor samenwerking

Verhalen Café en -wandeling
Kunstwerken tentoonstellen
Opvoeringen in LeerCircus

Borgen & overdragen

Kennisdeling in het stedelijk debat
Samenwerken met andere culturele en niet-culturele organisaties

Inzicht in informele wijknetwerken
Best practices Delen en overdragen met bewoners, professionals en ambtenaren

PR / comm.
Digitale ontsluiting
Onderzoek Impact meten

Activiteiten (outputs)

activiteiten

Vastleggen van erfgoed uit de wijk en het opbouwen van een collectie

Op een vindingrijke manier projecten organiseren die verbinding ten goede komen

Verhalen een platform bieden als immaterieel erfgoed van de stad

Gelegenheden creëren voor spontane ontmoetingen en uitwisselingen

Impact monitoren kennis te ontwikkelen en te delen

Input

Wijkerfgoed; verhalen van bewoners

Afbeelding: het ToC (of verandermodel) laat zien hoe activiteiten het lange termijn doel van de stichting (een rechtvaardige en inclusieve stad) dichterbij brengt. We onderscheiden de activiteiten in drie vormen: samen maken (oranje), verhalen delen (groen) en borgen en overdragen (blauw).

In 2023 zijn dertig deelnemers aan de Wijkcollectie, plus de activiteiten waar zij deel van uit maakten, getoetst.

De belangrijkste resultaten van dit onderzoek zijn:

- Alle ondervraagden vinden het belangrijk dat verhalen uit de wijk door de Wijkcollectie worden vastgelegd als nieuw erfgoed. Zij zeggen dat de bijzondere gebeurtenissen en gegrepen kansen uit de verhalen inspirerend zijn. Ook vinden deelnemers het belangrijk dat wat er gebeurd is wordt vastgelegd, zodat het later niet vergeten of verkeerd onthouden wordt;
- Deelname aan de activiteiten die door de Wijkcollectie worden georganiseerd heeft een positieve invloed op het netwerk van de wijk. Hoe meer mensen er meedoen, hoe meer connecties er worden gemaakt. Netwerken breiden zo uit en verdiepen zich;
- Mensen die vaker aan verschillende activiteiten van de Wijkcollectie meedoen zien hun eigen ontwikkeling en netwerk groeien. Met name vrijwilligers vinden de persoonlijke ontwikkeling en de nieuwe perspectieven die zij in het proces ontwikkelen belangrijk;
- Alle deelnemers vinden het een bijzondere erkenning om in de wijkcollectie te worden opgenomen.

4. Alles komt samen; geplande activiteiten 2024

In 2024 zet de Wijkcollectie een volgende stap en introduceert een overkoepelende aanpak voor de verschillende activiteiten. Uit onderzoek hebben we geleerd dat we het meeste impact maken als deelnemers en wijkbewoners aan meerdere en verschillende activiteiten meedoen. Daarom starten we in 2024 met een aanpak waarbij de verschillende succesvolle activiteiten in een kortere tijd in een wijk samenkomen onder de noemer Reizend LeerCircus.

In 2024 strijkt het Reizend LeerCircus neer in drie pilotwijken: Hoek van Holland, het Oude Noorden en Oosterflank. Inmiddels zijn in Hoek van Holland en het Oude Noorden verhalen verzameld en hebben we een beeld van wat bewoners een wijkvraagstuk vinden. In Hoek van Holland zijn bewoners bezorgd over de wijze waarop hun dorpse identiteit verandert door invloed vanuit de stad. Met name de wrijving tussen gevestigde bewoners en nieuwkomers is een vaak vertelde zorg. In de verhalen van het Oude Noorden, een vooroorlogse stadswijk, blijkt dat bewoners erg gesteld zijn op hun wijk maar vinden zij dat de openbare ruimte te veel is afgestaan aan verkeersgebruikers. Zij zetten zich in om die terug te veroveren. Met het Reizend LeerCircus gaan we in drie maanden met de verhalen

over de wijkvraagstukken, het nieuwe wijkerfgoed, aan de slag.

4.1 Samen maken

Met kunstenaars, theatermakers en muzikanten uit de wijk gaan we gedurende tien weken in workshops voor en met bewoners het vraagstuk uit de wijk te lijf. Tijdens de workshops worden de verhalen gevisualiseerd, verwoord of uitgebeeld. De workshops zijn voor een brede doelgroep geschikt en worden ontwikkeld voor of aangepast aan specifieke doelgroepen, en vormen onze invulling op talentontwikkeling.

4.2 Verhalen delen

In week elf en twaalf van elke LeerCircus-cyclus wordt in de wijk op een gezamenlijk gekozen plek een cirkelvormige ontmoetingsinstallatie van kunstenaar Frans van der Horst opgebouwd en ingericht met de kunstwerken van de kunstenaars en de bewoners. Deze mobiele locatie, speciaal voor Stichting Wijkcollectie ontworpen, is twintig meter breed en zes meter hoog, met in het midden een piste voor voorstellingen, presentaties en debat. Hier gaan we samen met alle betrokkenen dieper in op de erfgoedverhalen uit de wijk.

4.3 Borgen en overdragen

Tijdens ieder LeerCircus worden de erfgoedverhalen vastgelegd en een onderdeel van de digitale verhalencollectie. In een logboek wordt gedocumenteerd wat er tijdens het LeerCircus is gebeurd, wie er betrokken was en wat er is besproken en geconcludeerd. Vervolgens wordt in samenwerking met bewoners een manifest opgesteld. Dit manifest speelt een belangrijke rol in de borging en verduurzaming van de projecten. Het activeert bewoners en het wijknetwerk aan de slag te gaan om de wijkuitdaging verder te brengen. Tijdens een terugkombijeenkomst wordt het manifest gepresenteerd en gedeeld met de wijk. Ook geeft het mensen uit andere wijken handvatten om soortgelijke uitdagingen aan te pakken en is het de basis voor debat en kennisuitwisseling lokaal, nationaal en internationaal met professionals uit het erfgoeddomein, gemeenten en welzijnsinstellingen.

4.4 Uitwisseling tussen wijken

Als het LeerCircus verder trekt wil dat niet zeggen dat de Wijkcollectie geen contact meer heeft met de bewoners en organisaties uit de wijk. We blijven mensen op de hoogte houden van activiteiten in andere wijken en zullen bijeenkomsten organiseren gericht op uitwisseling tussen bewoners van verschillende wijken. Bijvoorbeeld wanneer we overeenkomsten tegenkomen in de wijkuitdagingen. Daarnaast gaan we in op vragen uit de wijken en starten we naast het LeerCircus andere projecten op.

Jaar ▶	2021		2022	2023		2024	
Wijken ▶	BoTu, M4H		Tarwewijk, Hillesluis, Oud Mathenesse, Delfshaven-Schiemond, Agniesebuurt - Provenierswijk, Crooswijk	Kralingseveer, Hoek van Holland, Dijkzigt-Oude Westen, Het Lage Land-Prinsenland- 's-Gravenland, Hoogvliet, Katendrecht-Wilhelminapier, Oude Noorden	Oud Charlois- Wielewaal, Groot- en Oud- IJsselmonde, Lombardijen, Pendrecht-Zuidwijk, Oosterflank, Entrepot- Noordereiland	Oude Noord (LeerCircus) Oosterflank (LeerCircus)	Hoek van Holland (LeerCircus)
Kengetallen 2022 Producties: 15 Presentaties: 17 Digitale presentatie: 3 Talentontwikkeling: 26 Tentoonstelling: 1							
Activiteitenprogramma ▼			+ aanvullen wijken uit voorgaande jaar	+ aanvullen wijken uit voorgaande jaar		+ aanvullen wijken uit voorgaande jaar	
Verhalen	20		40	153		96	
VerhalenCafé	1	2		1	1	1	1
VerhalenWandeling			9 + 9	7		1	1
Wijkmusea/tentoonstellingen			1 + 1 + 3	1	1		1
Wijkkranten			1 + 1 + 1	1	2	2	1
Wijkspeelfilm				1			1
Wijktekeningen					1	1	1
Kunstenaarsopdrachten in de wijk			10	8		22	10
Workshops			26	22		17	10
Voorstellingen/debat			2 + 3	3		5	10
Borgen en overdragen				BoTu		Tarwewijk	
Netwerken onderhouden en verstevigen	Alle wijken		Alle wijken	Alle wijken		Alle wijken	
Kunstenaars en de wijkcollectie	Samenwerking 4 kunstenaars: Constanca Sareva, Funda Baysal. Marianne Laaper en wolf engelen. 4 + 4 + 2					Openbaar kunstwerk realiseren Marianne Laaper en artist-in-residence programma voorbereiden met wolf engelen	
Thema projecten Wijkcollectie				Stadsopruimersverhalen en organisatie StadsopruimerConferentie		Vanaf 2024 tot in 2025 verhalen over duurzaamheid en energietransitie: 60 verhalen en 1 presentatie (opdracht)	
Experiment						Start pilot LeerCircus in drie wijken	
Opdrachten			Opdracht afd Participatie Gemeente Rotterdam; Identiteit van 16 wijken; 96 verhalen: 1 + 1	Opdrachten diverse wijkmanagers		Opdrachten diverse wijkmanagers	
Archivering	Verhalen en informatie wordt gearchiveerd in een database in one drive			Overstap naar collectieregistratiesysteem Atlantis wordt uitgevoerd		Collectie volledig ontsloten voor iedereen	
Echt Rotterdams Erfgoed	85 deelnemers Echt Rotterdams Erfgoed	100 deelnemers Echt Rotterdams Erfgoed en presentatie Magazine: 1 en 1 + 1		Fototentoonstelling Maastunnel; Vrouwen van het Echt Rotterdams Erfgoed		5 nieuwe verhalen en 1 evenement	
Internationaal project						Samenwerking verkennen	

Activiteiten vanaf 2021 en gepland voor 2024. In deze jaren zijn veel activiteiten ontwikkeld in samenwerking met bewoners en organisaties in de wijken. Kleursamenstelling: samen maken (oranje), verhalen delen (groen) en borgen en overdragen (blauw). Aansluiting met formulier Kwantitatief activiteitenoverzicht en kengetallen 2022. Producties: rode cijfers, presentaties: blauwe cijfers. digitale presentaties; paars en talentontwikkeling: groen.

5. Programma 2025-2028

Samen maken, verhalen delen en borgen & overdragen in 2025-2028

In 2024 werken we aan een overkoepelende aanpak die bestaat uit verschillende onderdelen, waarmee we bewoners aanmoedigen eigenaarschap te nemen over het hedendaags erfgoed, ten behoeve van versterking en verbinding van gemeenschappen. In de periode 2025-2028 willen we de Wijkcollectie verankeren in de stad. Daarom onderscheiden we de activiteiten als voorwaardelijke kerntaken (4.1), kernactiviteiten (4.2), ontwikkelingsactiviteiten (4.3) en opdrachten (4.4).

5.1 Voorwaardelijke kerntaken

De Wijkcollectie is inmiddels actief in eenentwintig van de negenendertig Rotterdamse wijken. Om de activiteiten en verhalencollecties verder te ontwikkelen en te verankeren in de stad zijn een aantal terugkerende kerntaken voorwaardelijk. Deze taken vormen de basis van ons werk, zonder deze inzet is het werk niet mogelijk.

Wijkcollecties

De verhalen die de wijkcollecties vormen zijn het hart van ons werk. De komende jaren blijven we deze collecties zorgvuldig aanvullen, actualiseren en archiveren. We onderzoeken hoe digitalisering en AI ons kunnen ondersteunen om interviews efficiënter om te zetten naar verhalen. Bewoners kunnen via een login op onze website hun verhaal aanpassen en zelfs toevoegen in ons collectieregistratiesysteem. Alle wijzigingen worden door ons gemodereerd. In 2025-2028 is het ons streven om voor negentien wijken collecties te hebben samengesteld, met minimaal twintig verhalen per wijk.

WijkTekening en verduurzaming werkwijze in Bospolder-Tussendijken

Als momentopname van de staat van hedendaags erfgoed, laten we de onderlinge samenwerking, kruisbestuivingen en belangrijke locaties zien in een wijktekening. Een plattegrond is hiervoor een goed middel, maar een kaart met alleen het stratenplan en gebouwen doet geen recht aan de dynamiek in de Rotterdamse wijken. Daarom kiezen we voor een tekening met bewoners die zich de wijk hebben toegeëigend, iets in beweging hebben gezet en onderdeel zijn van de Wijkcollectie. De eerste WijkTekening is in 2023 gemaakt van de wijk Bospolder-Tussendijken (BoTu). Belangrijk onderdeel van de borging is dat de kaarten worden opgenomen door Stadsarchief Rotterdam en gratis downloadbaar zijn.

In 2024 gaan we van negen naar elf wijken, en in de periode 2025-2028 is het ons voornemen daar de wijken Hoogvliet, Beverwaard, Delfshaven-Coolhaven-Schie-mon, Pendrecht, Zuidwijk, Charlois, Spijkenisse en IJsselmonde aan toe te voegen.

Onderhouden fijnmazig netwerk

De Wijkcollectie presenteert en produceert op locatie in de wijken. Hierdoor staan we letterlijk en figuurlijk naast de bewoners. Belangrijk voor onze werkwijze is het fijnmazige netwerk dat de Wijkcollectie heeft, onderhoudt en opbouwt. Onmisbaar hierin zijn wijkexperts, vrijwilligers en sociale en culturele organisaties: zij geven ons toegang tot bewoners of gemeenschappen in de wijken. Daarnaast is er het vakmatige (lokale, nationale en internationale) netwerk waarin de Wijkcollectie is ingebed en dat zich richt op haar positie in het professionele erfgoed domein. In de jaren 2025-2028 richten we de organisatie zo in dat het onderhoud van het netwerk een gestructureerd onderdeel is van onze aanpak. Door samenwerking met bijvoorbeeld de hoofd- en wijkvestigingen van de bibliotheek, welzijnsinstellingen, de Huizen van de Wijk en per wijk met lokale organisaties die partners van ons zijn geworden.

Borgen en overdragen

De Wijkcollectie verzamelt op een actieve manier het nieuwe wijk erfgoed en zet daarvoor verschillende evenementen in. Het is belangrijk om onze tijdelijke aanwezigheid in een wijk goed af te sluiten, over te dragen of voort te zetten en de kennis en ervaringen te borgen in de wijk zelf. Zo kunnen ingezette ontwikkelingen doorgaan, ook zonder Wijkcollectie-team. In de komende jaren willen we dit procesmatig inzetten. Zoals het ophalen van de verhalen begint met het activeren van het netwerk, komt ook de borging tot stand met het netwerk, de bewoners en sleutelfiguren in de vorm

De WijkTekening, een nieuwe presentatievorm, krijgt in de periode (2024) 2025-2028 een rol in borging en overdracht.

van een debat, voorstelling of presentatie. Objecten die gemaakt zijn krijgen idealiter een plek in de wijk. Ook de manifesten, de verzamelde bevindingen na elk project, dienen als handvat. De verschillende wijken hebben uiteenlopende behoeften en mogelijkheden. Daarom zullen we een aantal manieren voor borging en voortzetting van de wijkcollecties opzetten.

Een voorbeeld voor verduurzaming van onze werkwijze en borging in de wijk op basis van het fijnmazige netwerk, zien we in de wijk Bospolder-Tussendijken (BoTu). Een opbouwwerker zal de verhalencollectie de komende jaren bijhouden en uitbreiden met nieuwe verhalen. Hierin wordt de opbouwwerker bijgestaan door drie vrijwilligers uit de wijk. Eens in de twee maanden voeren we overleg over de ontwikkeling en werkwijze. Afhankelijk van het aantal verhalen zullen na een of twee jaar de nieuwe deelnemers aan de WijkTekening worden toegevoegd, in een ring om de huidige tekening heen, door tekenaars uit de wijk.

Archiveren en digitaliseren

Alle verhalen die Stichting Wijkcollectie maakt en verzamelt worden onderdeel van de collectie en digitaal bewaard. De Wijkcollectie is aangesloten bij Netwerk Digitaal Erfgoed en volgt de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed. Zo houdt de stichting ontwikkelingen bij ten aanzien van digitaal archiveren en ontsluiten. Om dit te realiseren werken we samen met een archivaris die het collectieregistratiesysteem Atlantis voor Stichting Wijkcollectie heeft ontwikkeld en opgezet, in samenwerking met het team van softwareontwikkelaar DEVENTit. Met het systeem is de collectie digitaal ontsloten en kan het makkelijk aansluiten bij andere systemen. Op deze manier maakt de Wijkcollectie onderzoek door derden mogelijk. Ook kunnen bewoners zelf een verhaal toevoegen of aanpassen (user generated content). Daarnaast zullen we onderdelen van de collectie - bijvoorbeeld afgeronde wijkcollecties met een eindproduct, zoals een WijkTekening - overdragen aan het Stadsarchief Rotterdam. De collectie bestaat uit de verhalen en alle digitale producten die deze verhalen illustreren of die een extra informatielaag toevoegen, zoals films, foto's, audiobestanden en tekstbestanden. Fysieke objecten die tijdens projecten worden gemaakt worden in de eerste plaats in de wijken getoond en ondergebracht. Indien gewenst wordt er ruimte gemaakt in het depot van Museum Rotterdam of Verhalenhuis Belvédère (zie hoofdstuk 7).

Onderzoek

Het impactonderzoek (zoals omschreven in paragraaf 3.8) zetten wij voort met het verandermodel (ToC) als basis. Met de resultaten van het onderzoek blijven we voortdurend schaven aan het verandermodel.

Nadat we in 2022 hebben onderzocht welke invloed de VerhalenWandelingen hebben op de deelnemers en in 2023 wat de impact is op de bewoners die onderdeel zijn van de Wijkcollectie, zal de focus de volgende jaren liggen op:

- de impact van het LeerCircus, waarbij deelnemers aan meerdere activiteiten meedoen;
- de ontwikkeling van de wijkuitdagingen als gevolg van het LeerCircus
- krachten bundelen met andere culturele organisaties ten behoeve van het impactonderzoek

Het ontwikkelde verandermodel dient als onderlegger voor onze aanpak. Met het voortgaande onderzoek willen we komen tot een dashboard waarbij we sneller kunnen bepalen welke activiteiten we moeten inzetten om een gewenst resultaat te behalen.

Communicatie en PR

Onze communicatieactiviteiten ondersteunen zoveel mogelijk de ambities en doelstellingen van de Wijkcollectie. De focus ligt op het verspreiden van de verhalen in de wijk en zoveel mogelijk wijkbewoners voor deelname enthousiasmeren. Stichting Wijkcollectie richt zich met de communicatie op:

- werven van deelnemers voor activiteiten in de wijken, zoals de VerhalenWandeling, VerhalenCafé, Reizend LeerCircus etc.;
- het vergroten van de zichtbaarheid en genereren van naambekendheid bij de doelgroepen. Denk aan: wijkraden, bewoners van Rotterdam en omstreken, professionals (lokaal en landelijk) in kunst en cultuur, musea, fondsenwerving, potentiële Rotterdamse opdrachtgevers en samenwerkingspartners;
- participeren in het stadsdebat in samenwerking met bewoners, gemeente Rotterdam en (erfgoed)partners;
- kennisdelen en inspireren van diverse netwerken, vakgenoten in culturele en museale wereld en het erfgoeddomein op wijk-, stads- en (inter)nationaal niveau. Directeur bestuurder Nicole van Dijk is onder meer actief lid van [CAMOC](#) (International Committee for the Collections and Activities of Museums of Cities): een onderafdeling van ICOM (International Council of Museums).

Communicatiestrategie

Onze communicatieactiviteiten ondersteunen onze ambities en doelstellingen. Dat doen we op verschillende niveaus:

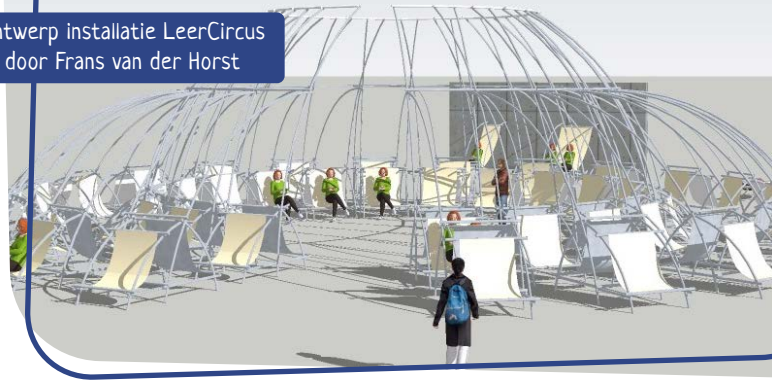
- **Wijkgericht:** we willen in en met de wijk communiceren over de verhalen, daarmee mensen inspireren en een verandering of beweging in de wijk ondersteunen. Naast het organiseren van activiteiten verspreiden we posters in de wijk met de verschillende foto's en verhalen uit de Wijkcollectie, maken we wijkkranten en nieuwsbrieven en communiceren we via online media en whatsappgroepen van de wijk.
- **Stedelijk:** de verhalen vormen samen het wijk erfgoed. Omdat wij actief zijn in meer dan 20 van de 39 Rotterdamse wijken is het, behalve wijkgericht, ook belangrijk om stedelijk te communiceren over dit erfgoed. Immers, uitwisseling over wijkontwikkelingen kan inspireren en op weg helpen.
- **Nationaal en internationaal:** wij willen met onze benadering van nieuw erfgoed nationaal en internationaal bijdragen aan een discussie over de rol van erfgoed. Niet alleen om anderen over onze aanpak te vertellen, maar ook om te leren en uit te wisselen.

Ieder jaar wordt in samenwerking met een PR-bureau een communicatie- en PR-plan met een activiteitenkalender opgesteld. Hierin worden op wijk-, stads- en nationaal niveau de nodige communicatie- en PR-stappen en persacties (zoals persberichten, persmomenten en uitnodigingen) beschreven. Ook de inzet van sleutelfiguren en vrijwilligers speelt een onmisbare rol in het bereiken van de doelgroepen voor onze activiteiten. Mond-tot-mondreclame vindt plaats binnen het fijnmazige netwerk dat de Wijkcollectie in de wijken heeft opgebouwd. Door samenwerkingen met verschillende Rotterdamse partners krijgen onze lopende of afgeronde projecten een extra podium en wordt het bereik en de naamsbekendheid van de Wijkcollectie onder het publiek vergroot.

5.2 Kernactiviteiten 2025-2028

Reizend LeerCircus: samen maken, verhalen delen, borgen en overdragen

Na de pilot van 2024 verdiepen we de aanpak van het Reizend LeerCircus. De drie pijlers uit het verandermodel (samen maken, verhalen delen en borgen en overdragen) zullen we op een gestructureerde en steeds toetsbare manier inzetten. Met wat we leren in pilotjaar 2024 zullen we de werkwijze en verschijning van het Reizend LeerCircus aanpassen en met de onderdelen zoals omschreven in hoofdstuk 3 tussen 2025 en 2028 uitrollen in de stad. De vraag wat er van het wijk erfgoed geleerd kan worden en welk vraagstuk ermee in de wijk geadresseerd wordt, staat centraal.

Met als resultaat dat na 2028 met behulp van het wijk erfgoed in elf wijken een vraagstuk intensief is ontwikkeld.

In 2024 wordt het LeerCircus ondersteund door een aantal subsidiegevers, onder meer door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) die in het kader van het verdrag van FARO - waarmee Nederland de waarde en het belang van immaterieel erfgoed onderschrijft - het LeerCircus in 2024 en 2025 ondersteunt. Dit doen zij om te leren hoe immaterieel erfgoed van invloed kan zijn op een dynamische leefomgeving.

5.3 Ontwikkelingsactiviteiten

We vinden het belangrijk om te blijven onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van en met het nieuwe wijk erfgoed. Belangrijk voor bewoners zodat zij met een nieuwe blik op hun eigen situatie kunnen kijken, en belangrijk voor de Wijkcollectie om onze aanpak te blijven ontwikkelen. Daarom werken we samen met kunstenaars, blijven we nieuwe technologieën toepassen en breiden we onze samenwerking uit op lokaal en (inter)nationaal niveau.

BKV: residenties/WijkCollectieAtelier

Voor de uitvoering van het programma onderdeel WijkCollectieAtelier doet de Wijkcollectie een beroep op de gemeentelijke regeling subsidie beeldende kunst en vormgeving (BKV). In dit te ontwikkelen residentieprogramma wordt de samenwerking met kunstenaars voortgezet en aangescherpt. In het WijkCollectieAtelier neemt de kunstenaar de ideeën en verhalencollectie van de Wijkcollectie als basis voor nieuw werk of een nieuwe werkwijze. De kunstenaar wordt gevraagd om te reflecteren op de werkwijze van de Wijkcollectie, de betrokken gemeenschappen en vraagstukken die spelen in de wijk. Aansluitend doet de kunstenaar zelf onderzoek vanuit zijn of haar atelier. In de periode 2025-2028 zal twee keer een kunstenaar worden uitgenodigd als artist-in-residence. In 2024 wordt het kader voor het WijkCollectieAtelier verder uitgewerkt in samenwerking met kunstenaar [wolf engelen](#) en TENT Rotterdam. Het project zal worden gefinancierd door een aanvraag voor de BKV-regeling. Dit bedrag komt volledig ten goede van de kunstenaar en zal, afhankelijk van diens plannen, worden aangevuld met financiering uit projectsubsidies die we gezamenlijk aanvragen.

Hybride wijkgame

In 2024 onderzoeken we de mogelijkheid om op basis van de verhalen en het gemaakte (beeld)materiaal een vertaling te maken naar een hybride game die voor iedereen toegankelijk is. De game wordt fysiek en in de wijk gespeeld, bijvoorbeeld in de vorm van een wandeling door de wijk waarbij online opdrachten worden gegeven die in de fysieke wereld worden uitgevoerd. We willen onderzoeken hoe zo een toegankelijk en eenvoudig middel kan worden ingezet om meer jongeren bij het wijkvergoed te betrekken. Via de Humboldt-Universität in Berlijn en het project [Humbolt Futures](#) zijn we vanaf 2024 betrokken bij de ontwikkeling van een vergelijkbaar digitaal platform: een laboratorium voor een toekomstige culturele ruimte. Dit geeft ons inspiratie en inzichten in onze mogelijkheden.

Nationale en internationale uitwisseling

Ons kennisnetwerk met partners in andere steden en landen wordt verkend, versterkt en geïntensiveerd. We streven ernaar dit uit te breiden naar samenwerking met andere gemeenten en onderzoeksinstellingen, zowel nationaal als internationaal. Via [CAMOC](#) (een afdeling van ICOM) staan we in verbinding met stadsmusea wereldwijd. Inmiddels is daar onder meer de samenwerking met Erfgoedcel Mechelen, Warschau (stadsmuseum), København (museum van København) en Berlijn (Humboldt Forum) uit voortgekomen. Dit willen we ontwikkelen tot een netwerk waarbij we de lokale vraagstukken met internationale partners kunnen bespreken. Deze uitwisseling leidt in de periode 2025-2028 tot een samenwerkingsproject waarvoor we een beroep doen op Europese financiering vanuit Creative Europe.

5.4 Opdrachten: themaprojecten en vraag-gestuurd werken

In de cultuurplanperiode blijven we open staan voor vragen en idee en vanuit de wijk, van bewoners en organisaties. Als we mogelijkheden zien om hierop in te gaan of bij te dragen, en als dit past bij onze doelstellingen en bijdraagt aan onze missie, dan doen wij dat. Co-creatie en co-eigenaarschap in de producties is een vorm die goed past bij onze aanpak om dicht op de wijk te programmeren en produceren. Dit leidt tot thematische projecten waarbij we de cyclus van samen maken, verhalen delen en borgen en overdragen zoveel mogelijk blijven volgen. Dat houdt in dat hier ook producties en presentaties uit voortkomen, alsmede workshops in het kader van talentontwikkeling.

In 2024 starten we met een project rondom verhalen over duurzaamheid dat zal leiden tot presentaties van zestig verhalen en bijeenkomsten in 2025. In 2025 zullen we een verdieping van de verhalen uit de wijkcollectie maken, waarbij we ingaan op de invloed van de (multi)culturele en eventueel koloniale achtergrond

op de hedendaagse verhalen. Dit laatste doen we in samenwerking met het project [‘Draden van ons Koloniaal Verleden’, onderdeel van de tentoonstelling Bitterzoet Erfgoed](#). Een project dat succesvol in Groningen heeft plaatsgevonden en waarvoor de Wijkcollectie is benaderd voor een editie in Zuid-Holland. Hieraan werken ook veel organisaties uit andere steden uit de provincie mee.

Echt Rotterdams Erfgoed

Het programma Echt Rotterdams Erfgoed ontwikkelen we verder. Het krijgt een impuls met nieuwe nominaties, waarna we samen met de raad van Echt Rotterdams Erfgoed (bestaande uit huidige deelnemers van het project) jaarlijks vijf nieuwe deelnemers kiezen die we aan de collectie toevoegen. Ook wordt jaarlijks een bijeenkomst of tentoonstelling georganiseerd in lijn met de afspraken met Museum Rotterdam. Gedurende twee jaar zal hierbij het accent liggen op een belangrijk thema in de stad. Zo ligt in 2024 de focus op de representatie van vrouwen, die is ingeleid met de fototentoonstelling ‘Vrouwen maken de stad’ in de Maastunnel in 2023. Dit in aanloop naar 2025 waar de vrouwen van Rotterdam gevierd worden: de samenwerkende organisaties erfgoedlab DIG IT UP, Centrum Beeldende Kunst Rotterdam (CBK) en Stadsarchief Rotterdam hebben 2025 uitgeroepen tot themajaar van de Vrouwen van Rotterdam. In 2025 zal een speciaal evenement met alle vrouwen van Echt Rotterdams Erfgoed plaatsvinden. Eind 2025 begint deze cyclus opnieuw met de focus op een ander thema tot eind 2027, enzovoort.

Programmaonderdelen

Onderdelen uit het programma ‘samen maken’ en ‘verhalen delen’ van het Reizend LeerCircus kunnen ook afzonderlijk in een wijk worden ingezet, bijvoorbeeld als een wijkraad, wijkmanager, welzijnsinstelling of andere partij ons daartoe de opdracht geeft. De verhalen die hiervoor worden opgehaald vormen dan ook een wijkcollectie waar later een uitgebreider programma uit kan ontstaan.

Jaar ▶		2025		2026		2027		2028	
Gemiddeld aantal activiteiten per jaar Producties: 20 Digitale Productie: 1 Presentaties: 30 Digitale presentatie: 5 Talentontwikkeling: 30 Tentoonstelling: 2	LeerCircus in de volgende wijken: ▶	Lombar- dijen	Spangen	Feijenoord	Vreewijk	Bever- waard	Kraling- seveer of Ommoord	Oud- Charlois	IJsselmon- de
Programma ▼		+ voor de wijken uit voorgaande jaren worden verhalencollecties aangevuld tot minimaal 20							
Kernactiviteit Leer- Circus	Module ▼								
▶	Leercircus Installatie	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1
	a. Verhalen	20	20	20	20	20	20	20	20
	b. Verhalencafé	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1
	c. Verhalenwan- deling*	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1
	d. Wijkmusea	1 + 1 + 1	1 + 1 + 1	1 + 1 + 1	1 + 1 + 1	1 + 1 + 1	1 + 1 + 1	1 + 1 + 1	1 + 1 + 1
	e. Wijkkranten	1 + 1/1		1 + 1/1		1 + 1/1		1 + 1/1	
	f. Wijkspelfilm	1 + 1/1				1 + 1/1			
	g. Wijktekeningen	1 + 1/1	1 + 1/1	1 + 1/1	1 + 1/1	1 + 1/1	1 + 1/1	1 + 1/1	1 + 1/1
	h. Kunstenaarsop- drachten in de wijk als onderdeel van het wijkmuseum en leercircus	10	10	10	10	10	10	10	10
	i. Voorstellingen/ debat	3 + 5	(3)5	(3)5	(3)5	(3)5	(3)5	(3)5	(3)5
	k. Manifest ver- duurzamen	1 + 1	1 (+1)	1 (+1)	1 (+1)	1 (+1)	1 (+1)	1 (+1)	1 (+1)
Talentontwikkeling	i. Workshops	10	10	10	10	10	10	10	10
Tentoonstelling in depot Belvédère of Bibliotheken		1		1		1		1	
Borgen en overdragen:									
in alle wijken, extra aandacht voor volgen- de wijken:		Hoek van Holland Oosterflank Oude Noorden		Lombardijen Delfshaven-Coolha- ven-Schiemonde		Hoogvliet Pendrecht - Zuidwijk		Beverwaard Kralingseveer of Om- moord	
Netwerk onderhouden en verstevigen		In alle wijken		In alle wijken		In alle wijken		In alle wijken	
Verdieping:									
Artist-in-Residence		1 + 1				1 + 1			
Experiment digitali- sering		Nieuw experiment > digitaal project in de wijk: 2							
Internationaal project		Samenwerking verken- nen		Samen projectvoorstel schrijven		Start uitvoering: 1		Uitvoering: 1	
Opdrachten en vraaggestuurd:									
Thema projecten Wijkcollectie	Vanaf 2024 tot in 2025 verhalen over duur- zaamheid en energietransitie: 60 verhalen en 1 productie en 1 presentatie			Focus op culturele achtergronden en koloniaal verleden: 60 verhalen en 1 productie en 1 presentatie in 2026		Focus op eigenaarschap en zeggen- schap: 60 verhalen en 1 productie en 1 presentatie in 2028			
Talentontwikkeling in kader van themapro- jecten		10		10		10		10	
Echt Rotterdams Erfgoed		5 nieuwe verhalen en 1 + 1 evenement		5 nieuwe verhalen en 1 + 1 evenement		5 nieuwe verhalen en 1 + 1 evenement		5 nieuwe verhalen en 1 + 1 evenement	

Kleursamenstelling: samen maken (oranje), verhalen delen (groen) en borgen en overdragen (blauw).

Aansluiting met formulier Kwantitatief activiteitenoverzicht en kengetallen. Producties (rode cijfers); presentaties (blauwe cijfers); digitale presentaties (paarse cijfers); aanbod talentontwikkeling (groene cijfers); tentoonstelling (gele cijfers).

6. Doelgroepen en publieksontwikkeling

6.1 Meerstemmigheid

Dat de Wijkcollectie meerstemmigheid nastreeft en borgt is de essentie van ons werk. Hierin zit het merendeel van de uren en hierop worden alle medewerkers getraind. Het bieden van *safe & brave spaces*, gastvrij zijn, geweldloos communiceren, ruimte voor nuance creëren, werken met wijkexperts en het inzetten van (wijk)vrijwilligers, bewust zijn van drempels voor bepaalde groepen (jeugd, nieuwkomers) en deze slechten en samenwerken met precies gekozen (wijk)partners zijn manieren waarop meerstemmigheid in de activiteiten van de Wijkcollectie vorm krijgt. De drijfveer tot meerstemmigheid gaat gelijk op met het omarmen van inclusie als vanzelfsprekende en rechtvaardige maatschappelijke waarde. Daarnaast zorgen diverse perspectieven voor een rijker palet aan mogelijkheden om bewoners en stakeholders thema's eigen te laten maken. Het werken met kunstenaars is hier ook belangrijk: net als vragen stellen is verbeelding een goed middel om een gesprek te starten met een divers samengestelde groep mensen.

6.2 Doelgroepen

In de wijken willen we de volgende doelgroepen bereiken.

Primair 1: wijkbewoners en overige Rotterdammers die mee willen leren en ontwikkelen in meer of mindere mate van betrokkenheid. We richten ons in eerste instantie op wijkbewoners die zelf een initiatief hebben opgezet om een uitdaging in de wijk aan te pakken, of die een idee hebben om het leven in de wijk te verbeteren. Sommige bewoners willen misschien wel naar een presentatie komen of meedoen aan een workshop, maar geen aandacht naar zich toetrekken. Voor alle wijken geldt dat we voor een aantal doelgroepen extra inspanningen gaan verrichten om hen te bereiken. Hiervoor wordt in het vooronderzoek samen met actieve bewoners, sleutelfiguren en kunstenaars per wijk een wervingstraject opgezet. De verhalen en wijkprofielen gelden daarbij als richtinggevend, op basis waarvan meer specifieke doelgroepen worden benaderd. Zo is in 2025-2028 speciale aandacht voor jongeren.

Primair 2: stakeholders en (medewerkers van) organisaties die actief zijn in de betreffende wijk. We richten ons op organisaties en stakeholders die een rol (kunnen) spelen in het aanpakken van een wijkuitdaging.

Primair 3: domeinspecifieke professionals, lokaal en (inter)nationaal. Een belangrijk onderdeel van onze missie is het delen van kennis en het aanjagen van en meedoen aan debat over hedendaagse erfgoedkwesties en methodiek. Het uitgebreide netwerk van de Wijkcollectie omhelst, naast een uitstekend lokaal

specialistisch netwerk, ook (inter)nationale erfgoedprofessionals. De Wijkcollectie maakt deel uit van de op dit gebied ter zake doende belangenorganisaties en onderzoeksgroepen. Nicole van Dijk is een woordvoerder voor het ontwikkelen en het collectioneren van (hedendaags) erfgoed en representeert de Wijkcollectie op lokale en (inter)nationale podia bijvoorbeeld tijdens de internationale ICOM-conferenties.

Ondervertegenwoordigde groepen

Uit analyses van Rotterdam Festivals blijkt dat 'lichte cultuurgebruikers' het minst bereikt worden. Hierbinnen zijn de zogenaamde Flanerende Plezierzoekers (mensen met en zonder kinderen met een brede smaak qua uitgaan, maar weinig middelen: voor hen kan cultuur van alles zijn) en de Lokale Vrijtijdsgeïnteresseerden (vaak gepensioneerd met een traditionele smaak binnen eigen cultuur) het sterkst ondervertegenwoordigd. In haar meerjarenplan 2021-2024 stelt Rotterdam Festivals dat specifiek in Prins Alexander en Groot-IJsselmonde moet worden geïnvesteerd om participatie van Lokale Vrijtijdgeïnteresseerden en Flanerende Plezierzoeker te stimuleren. Maar er zijn meer wijken waarin het percentage lichte gebruikers hoog is. Deze wijken zoeken wij op.

In de periode 2025-2028 is er speciale aandacht voor jeugd, kinderen en jongeren. Om deze doelgroep te betrekken volgen we onze vaste methodiek. We werken met sleutelfiguren (jongerenwerkers, docenten en sportcoaches) en gaan naar voor de jeugd relevante, bekende plekken. De aanpak is hier gericht op het aansluiten bij bestaande jeugdactiviteiten en bijeenkomsten waar we via de sleutelfiguren toegang tot krijgen. In de periode 2025-2028 willen we, bijvoorbeeld met het Reizend LeerCircus, voor de jeugd een goede manier ontwikkelen om hun verhalen te delen en verbeelden. Hiervoor sluiten we aan bij jongerenwerkers zoals we dat in Hoek van Holland hebben gedaan. Hier sloten we aan bij activiteiten van een jongerenwerker op vrijdagavonden, waardoor we de verhalen van de Hoekse jeugd een plek geven in de collectie.

7. Organisatie en codes

7.1 Organisatie

Stichting Wijkcollectie heeft een directeur-bestuurder en een raad van toezicht, en heeft de ANBI-status. Sinds 2021 groeide het team van één werknemer in loondienst en een schil van vier zzp'ers naar een organisatie met vijf medewerkers in loondienst (3 fte), nog steeds met een schil van zzp'ers. Daarnaast is een poule van zo'n tien vrijwilligers aan de Wijkcollectie verbonden. Om de ambities voor 2025-2028 te kunnen waarmaken en onze opdrachten te kunnen uitvoeren, zullen wij de vaste formatie in deze periode uitbreiden met 1 à 1,5 fte. Dit doen we door urenuit-

breiding van bestaande deeltijdcontracten en het in dienst nemen van een extra medewerker. Voor de nieuwe medewerker gaan we nadrukkelijk op zoek naar iemand die de veelzijdigheid van ons team versterkt en makkelijk aansluiting vindt bij groepen die door ons tot dusver lastiger te bereiken zijn, zoals jongeren met een biculturele achtergrond.

Het huidige team van de Wijkcollectie bestaat uit hoger opgeleide Rotterdammers (HBO-WO) met een praktische gevoeligheid. Schakelen is voor ons werk belangrijk. We zijn klein en wendbaar, en de medewerkers moeten zowel iets kunnen maken als analyseren. Dit maakt het werk veelzijdig en uitdagend, maar soms ook veeleisend. Medewerkers ervaren veel plezier in het werk, wat onder meer komt door de kleinschalige aanpak. Deze kleinschaligheid willen we behouden, daarom groeien we niet te snel door. Hiermee willen we ook de kwaliteit van ons werk verstevigen en behouden.

7.2 Governance Code Cultuur

Bestuur en raad van toezicht passen de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe en verantwoorden dit in het jaarverslag. Het rooster van optreden en het overzicht van (neven)functies van de raad van toezicht worden gepubliceerd in het jaarverslag en, zo ook de statuten, op de website van Stichting Wijkcollectie. De statuten voldoen aan de acht principes die in de Code verwoord staan.

Principe 1: Stichting Wijkcollectie voegt maatschappelijke waarde toe door de activiteiten en evenementen tot stand te brengen en zo bij te dragen aan de leefbaarheid van de Rotterdamse wijken.

Principe 2: Stichting Wijkcollectie past de Governance Code Cultuur toe.

Principe 3: bestuurder en toezichthouders van Stichting Wijkcollectie zijn onafhankelijk en handelen integer. Er is een directie-bestuursreglement en in de statuten is een bepaling met betrekking tot belangenverstrengeling en omgaan met mogelijk tegengesteld belang opgenomen.

Principe 4: De directeur-bestuurder informeert de raad van toezicht frequent en stelselmatig over de gang van zaken bij de stichting en over de prognoses. Dit wordt vastgelegd in notulen.

Principe 5: De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding en rapporteert daarover stelselmatig aan de raad van toezicht. De verplichtingen daarover zijn omschreven in het directiereglement.

Principe 6: De directeur-bestuurder gaat verantwoord om met de mensen en middelen van de Wijkcollectie. De organisatie zal de komende periode wat groter worden, dan zullen we gaan samenwerken met een externe vertrouwenspersoon. De Museum CAO wordt toegepast.

Principe 7: De raad van toezicht komt minimaal vier keer per jaar samen.

Principe 8: De raad van toezicht heeft een profielschets opgesteld voor zijn leden.

7.3 Code Culturele Diversiteit

De Wijkcollectie heeft diversiteit en inclusiviteit verbonden aan belangrijke uitgangspunten: meerstemmigheid, zeggenschap, representatie, ten einde een rol te spelen in de meer rechtvaardige stad. Wij constateren dat onze manier van omgang met hedendaags wijkerfgoed een enorme katalysator is voor diversiteit en inclusie. Elkaar horen en begrijpen verbindt echt. Wij stellen ons tot doel een zo groot mogelijke diversiteit aan stemmen te laten horen tijdens al onze evenementen en activiteiten, en in de collectie die wij voor en van de verschillende wijken samenstellen. Zo worden ook de deelnemers aan ons programma en het publiek meer divers. Omdat wij als organisatie een afspiegeling willen zijn van de deelnemers en het publiek, willen wij dat met onze raad van toezicht en personeelssamenstelling ook. Dat tekent zich af bij de samenstelling van de raad en inmiddels ook bij de personeelssamenstelling bestaande uit vaste medewerkers, freelancers en vrijwilligers.

We voelen de noodzaak om diversiteit en inclusiviteit doorlopend op de agenda te houden. Blinde vlekken, vooroordelen en aannames zijn er altijd. Door daar open met elkaar over te praten, wordt de Wijkcollectie zich er meer bewust van. De Wijkcollectie staat open voor wat binnenkomt en zich aandient. Het zo goed mogelijk operationaliseren van de code diversiteit en inclusie is een voortdurend proces. Vanaf 2023 gaat de Wijkcollectie een keer per jaar stilstaan bij de code en vult ze een scan in die de vier stappen van de code weerspiegelt.

Stap 1: Weten waar je staat. Door het gesprek aan te gaan over de code zien we waar we staan en of de Wijkcollectie daadwerkelijk een diverse en inclusieve organisatie is. Daaruit volgt dat we, zoals we zelf al hadden geconstateerd, verschillend scoren op de verschillende p's van de code.

Stap 2: Integreren in visie. Daar waar beleid gemaakt en vastgelegd wordt, zijn diversiteit en inclusie onderwerp van gesprek. Daarop volgt de diversiteit van het publiek en uiteindelijk ook van het personeel zelf. Deze visie is zeker af te leiden uit ons programma.

Stap 3: Draagvlak creëren. Wijken bestaan uit heel diverse gemeenschappen. Wij vinden het uitermate belangrijk dit tot uiting te brengen in ons programma.

Stap 4: Plan van aanpak wordt in 2024 gefinaliseerd.

7.4 De vier p's:

Personeel

We proberen onze vacatures steeds breder uit te zetten en hebben sinds 2022 met name freelancers verwelkomd met zeer diverse culturele achtergronden en roots. Bij nieuwe functies binnen de raad van toezicht, teamfuncties en makers waarmee we samenwerken letten we naast de specifieke soorten kennis en ervaringen en talenten/praktijken op een goede balans in culturele achtergronden, gender- en leeftijdsverdeling.

Verhaal Luisa dos Santos Gonçalves,
VerhalenWandeling, 2022

Programma

De dynamiek van de hedendaagse stad en haar cultureel pluriforme bewoners en bezoekers wordt vertaald naar een veelzijdig, multidisciplinair programma. Stichting Wijkcollectie richt zich op het zichtbaar maken van hedendaags erfgoed in de vorm van de verhalen van de bewoners en gemeenschappen in de stad. We sluiten daarbij aan bij urgente thema's en de actualiteit - zowel vanuit de individuele beleving van de bewoners in de wijken, als vanuit vraagstukken vanuit het mondiale podium - en betrekken bewoners, lokale stakeholders en internationale experts in het debat. Het gesprek met de bewoners speelt hierin een cruciale rol. Stichting Wijkcollectie beschikt over veel kennis en vaardigheden om culturele diversiteit in de representatie van de verhalen in de collectie te bevorderen en te benutten.

Partners

Wat niet in huis is wordt via samenwerkingspartners en netwerken verkregen. We werken samen met partners die cultureel divers zijn of culturele diversiteit in grote mate uitdragen. In de wijken waar we actief zijn, zijn de mogelijke partners in beeld en kiezen we samenwerking die aansluiting heeft bij de doelgroepen die we willen bereiken, vaak de nog minder gehoorde bewoners.

Publiek

Ons publiek is al zeer divers; in die zin bereiken we doelgroepen die nog minder vaak door andere culturele instellingen worden bereikt. Maar we zien ook dat we in sommige wijken de jongeren minder vaak bereiken. De komende periode zullen we in iedere wijk ons programma van activiteiten via organisaties en sleutelfiguren die toegang hebben tot jongeren invullen. Daarnaast zullen we onder meer met de eerder omschreven inzet van games een jonger publiek aanspreken.

7.5 Fair Practice Code

De Wijkcollectie onderschrijft de intenties en principes van de Fair Practice Code en de vijf kernwaarden die daaraan ten grondslag liggen: solidariteit, diversiteit, vertrouwen, duurzaamheid en transparantie. We doen dit niet alleen omdat dit gevraagd wordt, maar omdat we van mening zijn dat het begrip gelijkheid in de vorm van een gelijkwaardige betaling voor werk bijdraagt aan een rechtvaardige stad. Mensen moeten fatsoenlijk betaald krijgen, daar heeft de Wijkcollectie als werk- en opdrachtgever zonder meer een verantwoordelijkheid voor. Sinds de oprichting wordt actief de Museum cao toegepast en inschaling van medewerkers gebeurt naar het functiehuis van de museumloonschalen. Voor kunstenaars en makers passen we de kunstenaarshonorariumregeling toe. Voor overige freelancers vertalen wij de cao-schalen naar fair freelance tarieven. In 2023 is een handboek voor zowel werknemer als werkgever opgesteld waarin alle afspraken, regelingen en verplichtingen helder zijn omschreven. Daarnaast wordt een gesprekscyclus uitgevoerd waarmee het functioneren van werknemer en werkgever wordt besproken.

Er is een billijke regeling voor vrijwilligers. Bij de Wijkcollectie is een poule van tien vrijwilligers actief. Met hen worden afspraken gemaakt die in een overeenkomst zijn vastgelegd om zo een heldere verantwoordelijkheid te benoemen en overeenstemming te bereiken over gewerkte uren en werktijden.

Publicatie 'Verbinding
tussen wijken?!', 2023

8. Partners en positionering

Met alle samenwerkingen is het ons doel om de stemmen uit de stad gehoord te laten worden en nieuwe relaties te ondersteunen. Stichting Wijkcollectie werkt nauw samen met verschillende partijen uit Rotterdam, zoals afdelingen van gemeente Rotterdam, Stadsarchief Rotterdam, Museum Rotterdam, Centrum voor Beeldende Kunst (CBK) en Theater Zuidplein. Met de bibliotheek zijn we in gesprek om in hun centrale en wijkvestigingen de wijkcollecties en het Echt Rotterdams Erfgoed tentoon te stellen, of om de collecties op een andere wijze interactief onder de aandacht te brengen. Met het Rotterdam Bluegrass Festival zijn we in overleg om tijdens het evenement bij te dragen met VerhalenWandelingen en in gesprek met TENT ontwikkelen we de manier waarop wij samenwerken met kunstenaars.

Met Verhalenhuis Belvédère is overeengekomen dat de Wijkcollectie de fysieke opbrengsten uit de wijken, bijvoorbeeld de kunstproducten die tijdens het LeerCircus worden gemaakt, kan bewaren en tentoonstellen in de depotruimte van Belvédère in het Depot Boijmans Van Beuningen. Met groepen wijkbewoners zullen we dit Wijkcollectiedepot bezoeken. Ook zullen we samen met Belvédère een intervisiegroep samenstellen van erfgoedorganisaties die een aantal maal per jaar samenkomen om inhoudelijke en organisatorische uitdagingen te bespreken. Met Museum Rotterdam hebben we de afspraak dat we fysieke erfgoedobjecten scouten tijdens onze contacten met wijkbewoners. Met Stadsarchief Rotterdam spraken we af dat zij afgeronde wijkcollecties (digitaal) zullen bewaren voor de toekomst. Daarnaast werken we met vele maatschappelijke organisaties die in de wijken diverse doelgroepen bedienen.

Met ons aanbod zijn wij aanvullend op andere erfgoedinstellingen in de stad, zoals Verhalenhuis Belvédère, DIG IT UP en Museum Rotterdam. Stichting Wijkcollectie is zodoende complementair aan het bestaande Rotterdamse erfgoedaanbod, waarbij samenwerkingen de mogelijkheid bieden de actieradius te vergroten of te verdiepen.

- Wijkcollectie richt zich op het hedendaagse immateriële erfgoed, wij noemen dat het nieuwe wijkerfgoed;
- Wijkcollectie zoomt in op de wijk als context voor haar collectiebeleid. Wij programmeren niet op een vaste locatie, maar gaan van wijk naar wijk, richten ons op de directe leefwereld van de bewoners, en werken aan een fijnmazig netwerk in de stad. We bereiken die groepen die door andere culturele organisaties niet of veel minder worden bereikt. Vaak vervullen we een brugfunctie. Onze deelnemers en publiek introduceren we ook bij andere instellingen: in het verleden zijn onze deelnemers via activiteiten bij ons ook als bezoeker terechtgekomen bij bijvoorbeeld het Nieuwe Instituut, Museum Rotterdam, Theater Zuidplein of Verhalenhuis Belvédère;
- Wijkcollectie wil met de inzet van erfgoed en cultuur nadrukkelijk bijdragen aan sociaal maatschappelijke uitdagingen. In verschillende wijken is een intensieve samenwerking ontstaan met welzijnsinstellingen en lokale partners. De meerwaarde van de Wijkcollectie voor het sociaal maatschappelijke en culturele leven wordt herkend en door samenwerking bevestigd.

Filmpremière Tarwewijk
The Movie 'Thuis?!', 2023

9. Bijdrage aan de gemeentelijke beleidspeerpunten: Inclusiviteit, Innovatie en Interconnectiviteit

9.1 Inclusiviteit

Publieksverbreding en vergroting

Het potentiële publiek van de Wijkcollectie valt samen met de inwoners van de wijken waar wij neerstrijken, naast de (achterban van) de stakeholders en professionals die bij de evenementen betrokken worden. Het publiek en de deelnemers zijn nauw verweven. In beide rollen weten mensen ons te vinden en herkennen zich in het programma. Door de manier waarop via sleutelfiguren, vrijwilligers en stakeholders verbinding wordt gemaakt, zijn de deelnemers een goede afspiegeling van de diverse stad die Rotterdam is. Dankzij onze contacten in alle geledingen van de bevolking, weten wij een divers geheel van mensen te bereiken. Daarnaast kunnen we ook professionals uit zowel het erfgoed-domein als andere domeinen (welzijn, kunst, bestuur, onderzoek) en studenten van diverse erfgoed, kunst- en cultuurstudies tot ons publiek rekenen.

Stichting Wijkcollectie werkt continu aan zichtbaarheid. In het delen en zichtbaar maken van de verhalen ontstaat inspiratie, uitwisseling en samenwerking, waar de vele evenementen aan bijdragen. Om het potentiële publiek te vergroten en het uitgangspunt van het programma nog sterker naar voren te brengen, zal de stichting de komende jaren inzetten op het zoveel mogelijk visualiseren van de verhalen. Ook zullen we consequent de naam Stichting Wijkcollectie koppelen aan de locaties en gemeenschappen waar onze programma's plaatsvinden.

Zichtbaarheid van het aanbod: toegankelijkheid

Stichting Wijkcollectie zet zich in om het programma voor zoveel mogelijk inwoners toegankelijk te maken. Het verlaagt de drempel om deelgenoot te zijn, onder andere door de inzet van sleutelfiguren en vrijwilligers, en door het aanbod te laten plaatsvinden op bekende (informele) gemeenschapsplekken in de wijk: plekken waar mensen elkaar in het dagelijks leven ontmoeten. Verder werkt de stichting samen met andere organisaties om de verhalen ook via hun netwerk te verspreiden. Zo is er samengewerkt met de Rotterdamse Dakendagen waardoor de verhalen van Rotterdam-Zuid voor duizenden mensen zichtbaar zijn geweest op het dak van Zuidplein, was het Wijkmuseum BoTu onderdeel van de tentoonstelling 'Thuis' in het NAI en vertoonden we de met bewoners gemaakte wijkspelfilm tijdens een buitenbioscoop in het Millinpark. In de komende jaren zullen we op openbare en toegankelijke plekken blijven programmeren.

Digitale toegankelijkheid

De Wijkcollectie digitaliseert alle verzamelde verhalen. De complete collectie is ontsloten via een collectieregistratiesysteem en is op diverse manieren online raadpleegbaar. Op deze manier wordt de inhoud niet alleen toegankelijk voor de deelnemers, maar ook voor publiek en vakgenoten die er gebruik van willen maken of de collectie willen raadplegen. De navigatie van de website is overzichtelijk, de content is volledig doorzoekbaar.

9.2 Inspanningen voor een inclusieve culturele sector

Vanaf de oprichting zet de Wijkcollectie zich in voor pluriformiteit, meerstemmigheid en inclusiviteit binnen haar collectie en de sector. Onze invalshoek van (hedendaags) erfgoed en de manier van verzamelen betekent dat wij intrinsiek aandacht hebben voor aspecten die in het denken over diversiteit centraal staan, zoals genderidentiteit, geaardheid, leeftijd en culturele afkomst of achtergrond. Inwoners, makers, medewerkers en bestuurders met diverse achtergronden maken zowel voor als achter de schermen samen het programma mogelijk. Met een multidisciplinaire benadering in de verbeelding van de verhalen brengt de Wijkcollectie een breed geïnteresseerd en gemeend publiek bij elkaar. Er is aandacht voor andere en niet-Westerse perspectieven, voor oorspronkelijke bewoners en nieuwkomers, voor jong en oud; binnen de deelnemersgroep, het team, de opdrachten aan kunstenaars en in de verhalencollecties. Er staan sprekers en artiesten met verschillende culturele achtergronden en van verschillende generaties op het podium wat de culturele, generationele en genderdiversiteit van de stad weerspiegelt.

9.3 Innovatie: nieuwe werkwijzen en uitingen

Met de definitie van hedendaags (immaterieel) erfgoed en de manier waarop dit gemaakt wordt, voorziet Stichting Wijkcollectie in een nieuw geluid binnen het erfgoeddomein. Wijkcollectie vertaalt de Unesco definitie naar het hier en nu, gebaseerd op mede-eigenaarschap van (wijk)bewoners zelf. De Wijkcollectie brengt erfgoed naar een vorm waar iedereen aan kan bijdragen en is zo een onmisbare schakel in de stad. Erfgoed dat de toekomst definieert en dus ook voor de jongere generatie belangrijk is.

Het deelnemen aan de evenementen van de Wijkcollectie sluit aan bij een behoefte van bewoners om hun eigen verhalen en perspectieven te herkennen, delen en bewaren. Deelnemers en publiek ervaren vaak andere, meer institutionele cultuuruitingen als een plek die niet voor hen is. De Wijkcollectie zoekt daarom het publiek op. De oprechte nieuwsgierigheid naar verhalen en gemeenschappen werkt zo twee kanten op: niet alleen de deelnemers en het publiek doen een inspanning, maar ook wij als organisatie.

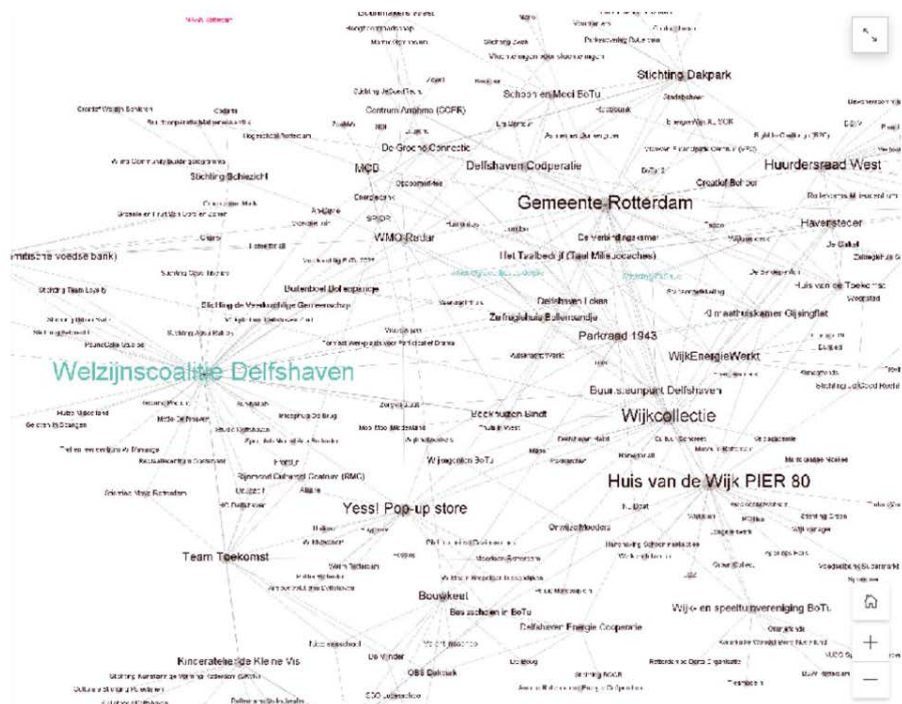
Met onze aanpak brengen we wijkbewoners, wijkprofessionals en erfgoeddeskundigen en kunstliefhebbers en -makers samen. De kennis over het betrekken en bereiken van bewoners die de Wijkcollectie heeft ligt niet alleen aan de basis van de collectie, maar wordt ook ingezet ten dienste van ons ondernemerschap. Voor wijkmanagers, welzijnsinstellingen en andere instellingen is toegang tot Rotterdammers belangrijk, en regelmatig resulteert dit in opdrachten aan of samenwerkingen met de Wijkcollectie. In de komende jaren werken we aan een bedrijfsmatig model waar de opbrengsten kunnen bijdragen aan onze projecten. Uiteraard wegen we steeds af of deze opdrachten bijdragen aan onze doelstellingen.

Het wijknetwerk is in 2021 uitgebreid ten opzichte van het jaar daarvoor.

- Welzijnscoalitie Delfshaven, Gemeente Rotterdam, Huis van de Wijk PIER80 en Wijkcollectie nemen de meeste centrale positie in het wijknetwerk in.

In het programma en besloten in onze netwerk-georiënteerde werkwijze wordt nadrukkelijk de verbinding gezocht met zowel het formele (instituti-
onele) als het informele Rotterdam, met bekende en onverwachte organisaties en locaties waar vaak het reguliere kunstpubliek niet of nauwelijks te vinden is, variërend van Huizen van de Wijk, parken, scholen, theaters, winkels en zelfs het strand. Er worden verbin-
dingen gezocht met Rotterdamse instellingen, locaties en makers en er wordt intensief samengewerkt om de gemeenschappen en inwoners in de wijken te bereiken, maar ook om het programma inhoudelijk te veranke-
ren.

In dit plan zijn veel partners en samenwerkingsorganisaties genoemd. En naar verwachting breidt de komende jaren de lijst verder uit. Partnerschappen zijn dynamisch en steeds gebaseerd op context en relevantie. Vanuit die context dienen zich nieuwe partners aan en verdiepen we bestaande partnerschappen om zo in samenwerking én met bewoners te werken aan het nieuwe erfgoed van de stad.

Stichting Wijkcollectie
Meerjarenbeleidsplan 2025-2028 blz. 21